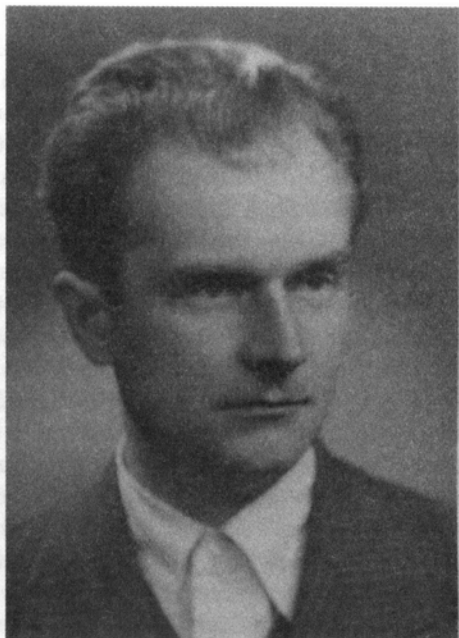

- BORATYŃSKI A., DOLATOWSKI J., OLEKSYN J. 1993. Stefan Białobok (1909–1992). *Wiad. Bot.* 37(1/2): 93–98.
- BUGAŁA W. 1993. Prof. dr Stefan Białobok (1909–1992). *Wiad. Bot.* 27(1/2): 110–112.
- BUGAŁA W. 1996. Od Ogrodów Kórnickich do Instytutu Dendrologii. *Arbor. Kórnickie* 41: 5–13.
- CHALUPKA W. 2008. 75 lat Instytutu Dendrologii w Kórniku (1933–2008): wybrane karty z historii. *Rocz. Dendrol.* 56: 53–73.
- MOWSZOWICZ J. 1972. Sosna zwyczajna, *Pinus silvestris* L. Nasze drzewa leśne, 1. Warszawa – Poznań 1970. *Rocz. Dendrol.* 26: 195 [recenzja].
- NOWAK E. 1993. Bibliografia prac profesora doktora Stefana Białoboka. *Wiad. Bot.* 37(1/2): 98–109.
- WÓJCICKI J. J. 2008. W. Bugała, A. Boratyński (red.) 2006. Dęby. Nasze drzewa leśne. Monografie popularnonaukowe. Tom 11. *Wiad. Bot.* 52(1/2): 164.
- WK [W. KUSIAK] 2006. Nasze drzewa leśne – Dęby. *Przegl. Leśn.* 10: 7 [recenzja].

Adam BORATYŃSKI

w kościele ss. Norbertanek, parafia Najśw. Salwatora w Krakowie); córka – Justyna Tacik-Schwan, lekarz pediatra.

3. WYKSZTAŁCENIE. 1932/1933 – Instytut Marii (ul. Pędzichów, Kraków), 1933/1934–1937/1938 – szkoła podstawowa przy ul. Biskupiej w Krakowie, 1938/1939 – ukończył I kl. III Gimnazjum im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie, 1940/1941 – Szkoła Rzemieślnicza w Krakowie, 1941–1943 – Szkoła Handlowa w Krakowie, 1943/1944 – szkoła handlowa „wyższego stopnia” w Krakowie. Równocześnie przygotowywał się do egzaminu dojrzałości, który zdał przed Państwową Tajną Komisją Egzaminacyjną w Krakowie w 1944, matura z zakresu liceum ogólnokształcącego typu humanistycznego [świadectwo dojrzałości zweryfikowane przez Państwową Komisję Weryfikacyjną w 1945]. W 1944 wstąpił do diecezjalnego Seminarium Duchownego mieszczącego się w pałacu arcybiskupim (ul. Franciszkańska 3, Kraków). Seminarium to opuścił po około dwóch latach; była to decyzja zarówno jego, jak i władz seminaryjnych. 1946–1952 – studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

LEKSYKON BOTANIKÓW POLSKICH DICTIONARY OF POLISH BOTANISTS

70. TADEUSZ STANISŁAW TACIK

1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI. Ur. 20 VII 1926 Kraków, zm. 2 IV 1989 Kraków.

2. RODZINA. Ojciec – Władysław (1883–1938), pochodził ze wsi Kliszów koło Mielca, z zawodu krawiec, po I wojnie światowej przeniósł się do Krakowa, tu kupił i prowadził aż do śmierci mały sklep spożywczy na rogu ul. Karmelickiej i Pawlikowskiego; matka – Maria z domu Wiącek (1893–1983), pochodziła ze wsi Borowa koło Mielca, po 10-letnim pobycie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej (1914–1924) wróciła do Polski i wyszła za mąż za Władysława Tacika, po jego śmierci przejęła prowadzenie sklepu; żona – Helena Trzcina-Tacik, botanik, profesor w Instytucie Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego (ślub 25 VI 1962

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW. 23 X 1952 – dyplom ukończenia studiów wyższych na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego i uzyskanie stopnia magistra filozofii w zakresie botaniki na podstawie pracy „Rodzaje: *Epilobium* L. i *Chamaenerium* [sic!] Adans. (rodzina Oenotheraceae). Opracowanie do »Flory Polskiej«” wykonanej pod kierunkiem prof. Władysława Szafera [praca została opublikowana jako część rzędu Myrtales – Rząd: Myrtales, Mirtowce. [W:] W. Szafer, B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. VIII. Dwuliścienne wolnopłatkowe-dwuokwiatowe. Cz. V. PWN, Warszawa 1959, s. 219–253 i 253–257]. 20 VI 1962 – publiczna obrona i uchwała Rady Naukowej Instytutu Botaniki PAN w Krakowie o nadaniu stopnia dr. nauk przyrodniczych na podstawie wykonanej pod kierunkiem prof. B. Pawłowskiego rozprawy „Rząd: Myrtales, Mirtowce” [praca została 3 lata wcześniej opublikowana – Rząd: Myrtales, Mirtowce. [W:] W. Szafer, B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. VIII. Dwuliścienne wolnopłatkowe-dwuokwiatowe. Cz. V. PWN, Warszawa 1959, s. 184–269] i złożonych egzaminów, 29 X 1962 – zatwierdzenie przez Wydział Nauk Biologicznych PAN nadanego stopnia.

5. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ. W czasie okupacji i po jej zakończeniu pomagał w prowadzeniu sklepu spożywczego w Krakowie aż do ok. 1950–1951, gdy sklep został zarekwirowany matce na podstawie tzw. „domiaru” czyli bardzo wysokiego podatku wyznaczonego dowolnie przez urzędnika; ten fakt pozbawił ją i jej syna środków do życia i spowodował, że matka zapadła na ciężką astmę. Przyjęcie T. Tacika do pracy w Instytucie Botaniki było aktem odwagi i wielką pomocą ze strony W. Szafera. Od XI 1949 – przyjęty do pracowni Instytutu Botaniki UJ [jako wolontariusz], gdzie specjalizował się w systematyce roślin naczyniowych pod kierunkiem prof. Bogumiła Pawłowskiego. Uniwersytet Jagielloński, Instytut Botaniczny: 1 XI 1950 – 31 VIII 1951 – młodszy asystent, 1951–1952

– prace zlecone, 1 XI 1952 – 30 VI 1954 – aspirant (pobierał stypendium aspiranckie). Polska Akademia Nauk – Zakład Ochrony Przyrody w Krakowie: 1 VIII–XII 1954 – starszy asystent [być może tylko do końca X 1954], Instytut (początkowo Zakład) Botaniki PAN w Krakowie: 1953–1954 – prace zlecone, 8 XI 1954 – 31 XII 1962 – starszy asystent, 1 I 1963 – 31 XII 1968 – adiunkt, od 1 I 1969 do śmierci – adiunkt stabilizowany.

6. PODRÓŻE NAUKOWE. 1957 – badania botaniczne na Słowacji w Tatrach, 1965 – przez 10 dni przebywał w Czechosłowacji.

7a. ZAKRES BADAŃ BOTANICZNYCH. Systematyka roślin kwiatowych, florystyka, fitogeografia, historia botaniki.

7b. LICZBA WSZYSTKICH PUBLIKACJI BOTANICZNYCH, MIEJSCE OPUBLIKOWANIA PEŁNEJ BIBLIOGRAFII PRAC, WYKAZ WAŻNIEJSZYCH PRAC. Opublikował co najmniej 52 prace. Wykaz 51 z nich w: M. Nowak, 2003. Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk (1953–2003), t. 2. Bibliografia. Inst. Bot. im. W. Szafera PAN, Kraków, s. 118, 163, 260, 279–281, 300, 390–393, 453. Najważniejsze prace to (oprócz pracy doktorskiej): 1. 1959. Zapiski florystyczne z południowej części Wyżyny Małopolskiej wraz z uwagami o zasięgach i wędrownkach kilku rzadszych gatunków. *Notulae floristicae de territorii elati Wyżyna Małopolska dicti parte meridionali una cum adnotationibus de specierum quarundam rariorum. Fragmenta Floristica et Geobotanica* 5(3): 365–383; 2. 1960. Przyczynek do znajomości flory synantropijnej Krakowa. *Additamentum ad florum ruderalis urbis Cracoviae cognitionem. Fragmenta Floristica et Geobotanica* 6(4): 489–495; 3. 1963. Rodzina: Cuscutaceae, Kaniankowate. [W:] B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. X. Dwuliścienne wolnopłatkowe-dwuokwiatowe. Cz. VIII. Zrosłopłatkowe, Cz. I. PWN, Warszawa – Kraków, s. 119–134; 4. 1963. *Verbascum* L., Dziewanna. [W:] B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. X. Dwuliścienne wolnopłatkowe-dwuokwiatowe. Cz. VIII. Zrosłopłatkowe, Cz. I. PWN, Warszawa – Kraków,

s. 232–254; 5. 1963. *Veronica* L., Przetacznik. [W:] B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. X. Dwuliścienne wolnopłatkowe-dwuokwiatowe. Cz. VIII. Zrosłopłatkowe, Cz. I. PWN, Warszawa – Kraków, s. 280–338 [współautor: H. Trzczińska-Tacik]; 6. 1967. *Mentha* L., Mięta. [W:] B. Pawłowski (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. XI. Dwuliścienne. Cz. IX. Zrosłopłatkowe, Cz. II. PWN, Warszawa – Kraków, s. 210–234; 7. 1971. *Observationes ad Campanulae subsectionem Heterophyllae* (Nyman ex Witasek) Fedorov e Polonia meridionali pertinentes. Pars I. *Campanula rotundifolia* L. s.l. — Uwagi dotyczące *Campanula* subsect. *Heterophyllae* z Polski południowej. Część I. *Campanula rotundifolia* L. s.l. *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 17(2): 221–236; 8. 1971. Rodzina: *Campanulaceae*, Dzwonkowate. Rodzina: *Lobeliaceae*, Lobeliowate. [W:] B. Pawłowski, A. Jasiewicz (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. XII. Dwuliścienne. Cz. IX. Zrosłopłatkowe, Cz. III. PWN, Warszawa – Kraków, s. 51–99, 99–101; 9. 1980. *Taraxacum* Wiggers, Mniszek (Dmuchawiec). [W:] A. Jasiewicz (red.), Flora polska. Rośliny naczyniowe Polski i ziem ościennych. T. XIV. Dwuliścienne. Cz. IX. Zrosłopłatkowe, Cz. V. PWN, Warszawa – Kraków, s. 7–199; 10. 1992. *Rumex* L., Szczaw. [W:] A. Jasiewicz (red.), Flora Polski. Rośliny naczyniowe. T. III. Dwuliścienne wolnopłatkowe-jednookwiatowe. Instytut Botaniki PAN, Kraków, s. 90–117.

7c. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE. 1. Systematyka roślin kwiatowych – przeważająca część jego dorobku naukowego to opracowania szeregu rodzajów i rodzin, w tym bardzo trudnych, do wielotomowego wydawnictwa „Flora polska. Rośliny naczyniowe polski i ziem ościennych”: rząd Myrtales (z wyjątkiem rodziny Hydrocaryaceae) do t. VIII, rodziny Hydrocaryaceae, Convolvulaceae, Cuscutaceae, Polemoniaceae, Hydrophyllaceae oraz rodzaj *Verbascum* (Scrophulariaceae), razem z Heleną Trzczińską-Tacik rodzaj *Veronica* (Scrophulariaceae) do t. X, rodzaj *Mentha* (Labiatae) oraz rodzina Plantaginaceae

do t. XI, rodziny Campanulaceae, Lobeliaceae, rodzaje *Helianthus*, *Cosmos*, *Dahlia*, *Coreopsis*, *Heliopsis*, *Galinsoga*, *Silphium*, *Tagetes*, *Iva*, *Ambrosia*, *Xanthium* (Compositae) do t. XII, rodzaje *Mycelis*, *Cicerbita*, *Lactuca* (Compositae) do t. XIII, rodzaj *Taraxacum* (Compositae) do t. XIV, rodzaj *Rumex* (Polygonaceae) do t. III drugiego wyd., rodzaje *Brassica*, *Nasturtium*, *Rorippa* (Cruciferae) do t. IV drugiego wyd. [patrz: p. 7b, poz. 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10]. Opisał nowy gatunek *Trapa jankovičii* T. Tacik i podgatunek *Epilobium palustre* L. subsp. *slendzinskii* T. Tacik, oraz utworzył co najmniej 70 taksonów różnej rangi ponad- i wewnątrzgatunkowych oraz nowych kombinacji nomenklatorycznych. W odrębnej publikacji przedstawił różne rodzaje zmienności w obrębie subsekcji *Heterophyllae* rodzaju *Campanula* z Polski południowej, składające się na całokształt cech poszczególnych okazów czy populacji, charakterystykę poszczególnych podgatunków występujących w Polsce i szczegółowe uwagi dotyczące każdego z nich [patrz: p. 7b, poz. 7]. Przetłumaczył (i wydał w 1993) wraz z M. Reymanówną i A. Skirgiełło „Międzynarodowy Kodeks Nomenklatury Botanicznej przyjęty przez XIV Międzynarodowy Kongres Botaniczny w Berlinie (lipiec–sierpień 1987)”. 2. Florystyka i fitogeografia – opublikował wykaz 42 gatunków wraz z rozważaniami historyczno-geograficznymi o kierunkach migracji grup gatunków na południową część Wyżyny Małopolskiej [patrz: p. 7b, poz. 1], opublikował wykaz 19 gatunków wraz z uwagami o okresie ich przybycia na teren Krakowa [patrz: p. 7b, poz. 2]. 3. Historia botaniki – opracował (wraz z K. Zarzyckim i J. Guzikiem) dorobek B. Pawłowskiego w zakresie systematyki roślin łącznie z nowymi taksonami i nowymi ujęciami taksonomicznymi wprowadzonymi przez tego botanika.

8. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA, ORGANIZATORSKA I KOLEKCJONERSKA. Organizował i brał czynny udział w seminarium dla pracowników w Zakładzie Systematyki Roślin IB PAN; seminarium oparte było na nowoczesnym (ówczesznie) podręczniku „Principles of Angiosperm Taxonomy” (Davis, Heywood 1963).

Seminarium to było początkiem wprowadzania nowoczesnych ujęć i poglądów na systematykę roślin w IB PAN i jest ono do dziś wspominane przez osoby, które w nim uczestniczyły. Współpracował z wieloma systematykami roślin, zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Współpraca ta polegała na wymianie myśli i koncepcji, ale przede wszystkim na wymianie materiałów zielnikowych i ich oznaczaniu; bardzo wiele arkuszy zrewidowanych przez specjalistów od poszczególnych grup wzbogaciło krakowskie zielniki i podniosło ich wartość. Wśród tych współpracowników byli m.in.: prof. Krzysztof Rostański (rodz. *Oenothera*), dr Aleksander Plocek z Průhonice (rodz. *Alchemilla*, część swych zbiorów z tego rodzaju T. Tacik ofiarował temu botanikowi), dr Sigurd Fröhner z Drezna (rodz. *Alchemilla*), dr Paul Aellen z Bazylei (rodz. *Chenopodium* i *Atriplex*), Kamila Zahradnikova z Bratysławy i dr Matti Kääntönen z Tampere, Finlandia (rodz. *Taraxacum*), prof. Johannes Leendert van Soest z Hagi (rodz. *Taraxacum*). Zorganizował i kierował zespołem przygotowującym wydawnictwo zielnikowe „Flora Poloniae Exsiccata”; centuria I ukazała się w 1969 (współautor: H. Piękoś), a ostatnia, w przygotowaniu której uczestniczył – w 1983 (współautorzy: A. Pałkowska i M. Szewczyk). 1985 – prowadził zajęcia na praktyce wakacyjnej zorganizowanej przez Instytut Botaniki PAN dla studentów III roku biologii. Zbiory zielnikowe gromadził przez całe życie. Obecnie są przechowywane głównie w Zielniku Instytutu Botaniki PAN (KRAM), znacznie mniej ich jest w Zielniku Instytutu Botaniki UJ (KRA). Szacunkowo liczą ok. 15 tys. arkuszy.

9. DZIAŁALNOŚĆ W INNYCH DZIEDZINACH. [nie działał]

10. WAŻNIEJSZE GODNOŚCI I STANOWISKA W INSTYTUCJACH, TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH I REDAKCJACH. Od I III 1984 do śmierci – kierownik Pracowni Atlasu Flory Polskiej, od 1985 do śmierci – redaktor „Atlasu Flory Polskiej”.

11. NAJWAŻNIEJSZE WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA. 1970 – otrzymał wraz z zespołem nagrodę naukową dla autorów XII tomu „Flory

polskiej”, 1971 – otrzymał wraz z zespołem nagrodę naukową dla autorów XIII tomu „Flory polskiej”, 1973 – otrzymał wraz z zespołem nagrodę naukową za opracowanie, wydanie drukiem i rozesłanie 5 centurii wydawnictwa zielnikowego „Flora Poloniae Exsiccata”, 17 IX 1980 – Srebrny Krzyż Zasługi, 1981 – nagroda Sekretarza Naukowego PAN za t. XIV „Flory polskiej”, 1985 – Medal 40-lecia PRL, 7 X 1986 – pamiątkowy medal 100-lecia urodzin prof. W. Szafera. Prof. Krzysztof Rostański nazwał na cześć T. Tacika jeden z opisanych przez siebie taksonów *Oenothera tacikii* Rostański (jest to utrwalony mieszaniec *Oenothera suaveolens* Desf. ex Pers × *Oe. rubricaulis* Kleb.).

12. INNE INFORMACJE. W czasie studiów należał i aktywnie działał w Akademickiej Sodalitacji Mariańskiej; przez ostatnie pół roku przed rozwiązaniem tej organizacji przez kard. Adama Sapiechę pełnił funkcję prezesa. Stało się to powodem jego aresztowania przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, więzienia i przesłuchiwania przez ok. 7–10 dni w siedzibie UB w Krakowie przy Pl. Wolności. Pretekstem było znalezienie przez UB w domu akademickim Sodalitacji Mariańskiej przy ul. Kanoniczej gazet sprzed 1939 z artykułami antykomunistycznymi. Zwolniony został z więzienia po interwencji kard. Sapiechy. Po tym zdarzeniu, nie chcąc narażać innych byłych członków sodalicy, starał się nie utrzymywać z nimi kontaktów i wycofał się z tej działalności, ograniczając się do pracy w Kole Przyrodników Studentów UJ. W czasie studiów aktywnie uczestniczył w działalności koła, a szczególnie w wycieczkach i kursach. W 1949 został przyjęty do pracowni Instytutu Botaniki UJ, gdzie zajmował się porządkowaniem egzotycznych zbiorów zielnikowych (zwłaszcza afrykańskich), zbieraniem i konserwowaniem roślin do wydawnictwa zielnikowego „Flora Poloniae Exsiccata” oraz przygotowywał pracę magisterską. Następnie pracował tam na pracach zleconych lub stypendiach, wykonywał opracowania do „Flory Polskiej” i rysunki do prac naukowych (np. „Flora Polska”, „Flora Tatr” i in.) oraz uczestniczył w opisywaniu nowych gatunków rodzaju *Alchemilla* (u prof.

B. Pawłowskiego). Latem corocznie brał udział w wycieczkach naukowych i terenowych pracach naukowo-badawczych: m.in. w badaniach prof. B. Pawłowskiego nad florą Tatr, w badaniach nad zespołami roślinnymi doliny Wisły, w zespołowych badaniach na terenie przysięgo zbiornika wodnego na Wiśle w Goczałkowicach (1954–1957), w badaniach nad fenologią zespołów bagiennych koło Krakowa (1954–1956), w badaniach fitosocjologicznych w Tatrach (1955–1957), w badaniach nad zespołami leśnymi w Beskidzie Niskim (1956–1969), w badaniach zespołów łąkowych w dolinie Nidy (1958–1966), prowadził studia systematyczne nad rozwojem *Verbascum* (1970–1973), od 1979 uczestniczył w pracach przygotowawczych do nowego wydania „Flory Polski”. Świetnie znał łacinę, w tym łacinę botaniczną, jak również terminologię morfologii roślin, był w związku z tym często proszony przez wiele osób z różnych ośrodków o tłumaczenie na język łaciński tekstów naukowych i diagnoz nowych taksonów roślin. Udzielał też w tym zakresie licznych konsultacji. Sporo czasu poświęcił na oznaczanie roślin dla zielnika Instytutu Botaniki PAN. Oprócz taksonomii interesowały go też flory synantropijne oraz geografia roślin, zwłaszcza w aspekcie historycznym. Miał wybitny talent rysowniczy. Od 1946 – członek Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika, od 1951 – członek Związku Nauczycielstwa Polskiego. Był członkiem PTB, do którego wstąpił między 1951 a 1958. Po wprowadzeniu stanu wojennego (13 XII 1981) nie przyszedł do pracy w dniach 14–16 XII, za co został przez dyrektora Instytutu ukarany finansowo. Był kochającym i kochanym synem, mężem i ojcem. Pielęgnował więzi rodzinne, zachowując niezależność tak w rozkładzie dnia, jak i w poglądach. Był głęboko wierzący, a jednocześnie otwarty na ludzi o innych poglądach. Podczas wakacji lubił pływać rekreacyjnie, zwłaszcza w jeziorach i płytkich rzekach. Wakacje najchętniej spędzał na Pogórzu Karpackim. Hodował ptaki (najczęściej papużki faliste) i dokarmił w parku gołębie. Kolekcjonował odmiany pelargonii. Z zamiłowaniem naprawiał sprzęty domowego użytku,

zwłaszcza urządzenia elektryczne (kuchenki, żelazka, lampy itp.). Pedantycznie dbał o czystość i porządek w domu. Był słabego zdrowia (cierpiał na wrodzoną wadę serca, alergię), lecz nigdy nie skarżył się na dolegliwości. Hospitalizowany w Szpitalu im. J. Dietla w Krakowie pod koniec marca 1989 z powodu astmy i ogólnie złego stanu zdrowia. Zmarł na zawał serca. Pochowany jest na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ. Archiwalne: Archiwum UJ – KM 56 (Tadeusz Tacik), KM 57 (Tadeusz Tacik), S III 246 (Tadeusz Tacik); Instytutu Botaniki PAN w Krakowie (teczka osobowa), „Sprawozdania z działalności Zakładu (potem Instytutu) Botaniki PAN” za poszczególne lata. Publikowane: Z. Mirek, 1990. Tadeusz Tacik (20.VII.1926–2.IV.1989). *Wiadomości Botaniczne* 34(2): 25–26; E. Cieślak, Z. Mirek, W. Paul. Indeksy do tomów serii „Flora Polski” (1919–1980) oraz „Flora polska – Rośliny naczyniowe” (1985–1992). <http://bobas.ib-pan.krakow.pl/flora/flora.htm> (stan w dn. 14 I 2009). Informacje ustne uzyskane od prof. Heleny Trzcńskiej-Tacik.

14. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE. Archiwalne: Instytutu Botaniki PAN w Krakowie (teczka osobowa) oraz zbiory rodziny. Publikowane: J. J. Wójcicki, 1998. Tadeusz Tacik (1926–1989). *Wiadomości Botaniczne* 42(1): 63. Niepublikowane: w zbiorach prof. dr hab. Heleny Trzcńskiej-Tacik.

Piotr KÖHLER

71. FRANCISZEK (FRANZ) HERBICH

1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI. Ur. 3 V 1791, Wiedeń; zm. 29 IX 1865 [inne daty – błędne], Kraków.

2. RODZINA. Ojciec – lekarz (chirurg) w miejscowości Findelhouse, Austria (zm. 1829); matka – [brak informacji]; żona – Józefa (1801–?); syn – Franz (1821–1887), geolog, naczelnik Urzędu Górniczego w mieście Domokos

w Siedmiogrodzie; córka – Augusta, wyszła za dra D. Bendellę, radcę wyższego sądu krajowego we Lwowie; córka – Franciszka, wyszła za Hubricha, radcę wyższego sądu krajowego w Krakowie.

3. WYKSZTAŁCENIE. 1809 – ukończył jedno z gimnazjów w Wiedniu. 1810 – ukończył [w Wiedniu?] jednoroczny kurs medycyny „polowej” lub chirurgii, 1813–1815 – wyższe studia medyczne w Akademii Józefińskiej (przerwane w 1815 rozkazem wyjazdu na wojnę).

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW. 1818 – doktorat medycyny (już w 1816 zdał egzaminy końcowe w Akademii Józefińskiej, jednakże by móc otrzymać stopień doktora musiał odsłużyć w wojsku jeszcze dwa lata).

5. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ. 1809 – wstąpił do wojskowej służby lekarskiej i otrzymał stopień młodszego lekarza (felczera). Po rozpoczęciu ponownej wojny Austrii z Napoleonem w 1815, Herbich otrzymał z początkiem maja rozkaz urzędzenia szpitala polowego w Loeben (na pn.-zach. od Grazu). 13 VI 1815 wyruszył z całym szpitalem przez Górna Austrię, Bawarię, Wirtembergię, Badenię i Szwajcarię do Francji do twierdzy Huningue (Hünningen), która właśnie poddała się Austriakom. Stamtąd przez Wogezy – do Auxonne, gdzie urządzono szpital wojskowy, w którym Herbich pracował do X 1815. Następnie przydzielony został do austriackiego korpusu okupacyjnego, początkowo przebywał w Dijon i Montheliard, później w Hagenu (Alzacja), gdzie kierował szpitalem jako naczelny lekarz (11 II – 29 VII 1816). Po rozwiązaniu tego szpitala Herbich powrócił do Wiednia (IX 1816). W Wiedniu przebywał dwa lata (do XII 1818), pracując intensywnie w szpitalu wojskowym. Obowiązki służbowe nie pozwoliły mu w tamtym okresie na prowadzenie badań botanicznych. 30 XII 1818 Herbich przybył ze swym pułkiem piechoty „Cesarz Aleksander” do garnizonu w Bratysławie i tam pozostał do VIII 1820, kiedy to otrzymał rozkaz wymarszu do Włoch. Trasa przemarszu wiodła przez miasta: Lublana, Palmanova, Treviso i Vicenza do Werony, gdzie pozostał aż do zimy. 7 II 1821 pułk wyruszył na

południe w kierunku Neapolu, mijając po drodze Mantuę, Modenę, Bolonię, Florencję, Rzym (10 III). Po kilku potyczkach pułk wkroczył do Neapolu (24 III). Po otrzymaniu awansu na lekarza pułkowego (1824) Herbich opuścił Neapol (w IV 1824). Droga powrotna do Wiednia trwała dwa miesiące (do 18 VI 1824). 16 IV 1825 opuścił Wiedeń razem z pułkiem dragonów Kinsky'ego i udał się do Galicji, której granicę przekroczone 8 V 1825. W Galicji stacjonował w Tarnowie (V 1825 – II 1831) z kilkumiesięczną przerwą (od XI 1829 do 1830) na pobyt w Brodach i organizowanie tam szpitali w obliczu zbliżającej się epidemii dżumy orientalnej. W 1831 epidemie tyfusu i cholery spowodowały, że był ogromnie zajęty: najpierw jako naczelny lekarz szpitala wojskowego w Łańcucie (III 1831), od jesieni 1831 – w Niepołomicach, od V 1832 do IX 1832 – ponownie w Tarnowie. Dokonywał też przeglądów wszystkich szpitali wojskowych w Zachodniej Galicji. Częste poruczenie mu organizowania i kierowania szpitalami świadczy, że w tej dziedzinie miał szczególne uzdolnienia. Od IX 1832 do X 1834 przebywał z pułkiem

piechoty barona Straucha w Stanisławowie. Od X 1834 do 1845 stacjonował w Czerniowcach na Bukowinie. 1845 – pensjonowany z wojska (po 36 latach służby).

6. PODRÓŻE NAUKOWE. V 1815 – zwiedzał Alpy wokół miejscowości Loeben (na pn.-zach. od Grazu). Będąc we Francji, pomimo trudnych wojennych warunków, znajdował czas na botanizowanie. Zbierał rośliny we wszystkich miejscowościach, w których przebywał. Pobyt w Hagenau (11 II – 29 VII 1816) był szczególnie dogodny do urządzania dłuższych wycieczek i zbierania roślin. Późną jesienią 1816 odbył wycieczkę na pogórze Bakony (Bakonyer Wald) i nad jezioro Velence (obecnie na terenie Węgier). Podczas trzyletniego pobytu w Neapolu (1821–1824) przedsięwziął liczne wycieczki botaniczne, np. aż 27 razy wchodził na Wezuwiusz, przez dłuższy czas przebywał na Capri i Ischii, a w klasztorze Santa Caterina a Formello w Neapolu założył nawet niewielki ogród botaniczny. Tam poznał kilku botaników, z innymi rozpoczął korespondencję. Jego nazwisko zaczęło być znane w botanicznym świecie. W czasie drogi powrotnej z Neapolu do Wiednia (1824) zwiedzał mijane okolice. Po drodze z Wiednia do Galicji (1825) każdą okazję wykorzystywał na botanizowanie: zwiedził Polauer Berge, morawskie Sudety i śląskie Karpaty. W czasie licznych podróży służbowych dobrze poznał Małopolskę, był w Tatrach, Pieninach, Karpatach Wschodnich. Odbywał częste podróże służbowe oraz liczne wycieczki przedsięwzięte na własny koszt. Z wyjątkiem okolic Tarnopola botanizował częściej lub rzadziej we wszystkich pozostałych obwodach galicyjskich. W 1829, 1830 i 1832 wchodził na najwyższe szczyty Tatr i Spisza. Dokonał w 1832 pierwszego znanego wejścia na Giewont. Jako pierwszy zwrócił uwagę na bogactwo flory dolin tatrzańskich Kościeliska i Zakopanego. W 1829, 1830 i 1832 zwiedził Pieniny, w 1833 i 1834 – Karpaty Stanisławowskie (Gorgany), w 1833 – góry po obu stronach Dniestru, w 1840 – Czarnohorę, w 1834 i 1853 – Pietrosu (2305 m n.p.m., najwyższy szczyt Alp Rodniańskich), a w 1857 – Dolinę Ojcowską. Swe liczne podróże botaniczne i wycieczki

odbywał samotnie lub tylko z nielicznymi przyjaciółmi. Aleksander Zawadzki towarzyszył mu w wycieczkach w Tatry (1830) i na Bukowinie (1833), pastor Gustaw Zipser – w wyprawie naddniestrzańskiej (1856) i na hale Bukowiny, Alojzy Alth i Wilhelm Alth – podczas licznych podróży po Bukowinie, syn Franciszek – w góry Kirlibaba (płd. Bukowina) i hale Alp Rodniańskich (1852 i 1853), a Antoni Rehman – w okolicy Krakowa.

7a. ZAKRES BADAŃ BOTANICZNYCH. Florystyka, systematyka, fitogeografia.

7b. LICZBA WSZYSTKICH PUBLIKACJI BOTANICZNYCH, MIEJSCE OPUBLIKOWANIA PEŁNEJ BIBLIOGRAFII PRAC, WYKAZ WAŻNIEJSZYCH PRAC. Opublikował co najmniej 34 prace botaniczne. Niepełna bibliografia w: D. Szymkiewicz, 1925. Bibliografia flory polskiej. *Prace Monograficzne Komisji Fizjograficznej PAU* 2: 88–89, spis publikacji liczący 35 pozycji – w posiadaniu autora niniejszego biogramu. Wykaz najważniejszych prac botanicznych: 1. 1831. *Additamenta ad floram Galiciae*. Leopoli, Stanislavoviae et Tarnoviae, ss. 46; 2. 1836. *Botanischer Ausflug in das Hochgebirge der Bucovina*. *Flora* II: 625–653; 3. 1836. *Selectus plantarum rariorum Galiciae et Bucovinae*. Czernovicium, typ. Pet. et Joannis Ekhardt, ss. 19; 4. 1853. *Stirpes rariores Bucovinae, oder die seltenen Pflanzen der Bucovina*. Stanislawow, gedruckt bei Johann Paul Piller, ss. 68; 5. 1859. *Flora der Bucovina*. Verlag von F. Volckmar, Leipzig, ss. VI + 460; 6. 1860. *Beiträge zur Flora Galiziens*. I. *Spicilegium Florae Galiciae*. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 10: 607–626; 7. 1860. *Pflanzengeografische Bemerkungen über die Wälder Galiziens*. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 10: 359–366; 8. Ueber die Verbreitung der in Galizien und der Bucovina wildwachsenden Pflanzen. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 11: 33–70; 9. 1864. Rzepień kolczysty (*Xanthium spinosum*) pod względem geograficznym, a w szczególności pod względem rozszerzania się tej rośliny w Galicji. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Krakowskiego* 31:

1–18 [separatum 1863]; 10. 1866. Przyczynek do geografii roślin w Galicji. *Rocznik Towarzystwa Naukowego Krakowskiego* 33: 70–129 [separatum 1865].

7c. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE. 1. Florystyka – w czasopiśmie *Flora* wydawanym w Ratzyszynie opublikował 9 sprawozdań z wycieczek włoskich; podczas pobytu w Galicji publikował dalsze notatki i prace florystyczne [patrz: p. 7b, poz. 1, 2, 3, 4, 6]; jego największą publikacją w tej dziedzinie było obszerne dzieło, efekt 20-letnich badań, zawierające informacje o ok. 1300 gat. [patrz: p. 7b, poz. 5]. 2. Systematyka – opisał 24 gatunki, jednak brak dostępu do ówczesnej najnowszej literatury przedmiotu spowodował, że większość diagnoz tych taksonów została już wcześniej opublikowana przez innych botaników, obecnie *Flora Europaea* za poprawnie opisane uznaje: *Chrysanthemum zawadzki* Herbich (obecnie: *Dendranthema zawadzki* (Herbich) Tzvelev), *Erysimum palleescens* Herbich, *Ranunculus carpaticus* Herbich i *Silene zawadzki* Herbich. 3. Fitogeografia – opracował i opublikował jedną z pierwszych map pokazujących rozmieszczenie różnych typów lasów w Galicji [patrz: p. 7b, poz. 7]; opisał rozmieszczenie niektórych gatunków na terenie Galicji i Bukowiny [patrz: p. 7b, poz. 8, 9]; przeprowadził badania statystyczne nad liczebnością poszczególnych rodzin roślin kwiatowych w Galicji, zaproponował podział Galicji na krainy geobotaniczne, dla każdej z tych krain podał gatunki charakterystyczne [patrz: p. 7b, poz. 10].

8. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA, ORGANIZATORSKA I KOLEKCJONERSKA. Okazy zielnikowe zbierane podczas pobytu we Francji przysyłał Winklerowi do Wiednia. Zbiory nie były obfite lub przychodziły w nienajlepszym stanie, na co wskazuje fakt, iż w zielniku Winklera znalazły się nieliczne okazy zebrane przez Herbicha w tamtych okolicach. Z roślin zbieranych zarówno w Neapolu, jak i podczas podróży włoskiej odnaleziono w jego spuściźnie nieliczne. Najwięcej ich przesłał swym przyjaciółom, a zwłaszcza Winklerowi, dużą część skradziono mu w Neapolu, jeszcze większa część uległa zniszczeniu z powodu złego opakowania podczas częstych

przemarszów wojskowych. Przez cały pobyt w Galicji starał się pozyskiwać zielniki i spisy roślin, a ponieważ ówczesnie botanicy byli tam bardzo nieliczni, starał się wzbudzić zainteresowania botaniką u nauczycieli gimnazjalnych, proboszczów i innych odpowiedzialnych osób, lub przynajmniej nakłonić ich, by szukali mu roślin według jego wskazówek i dostarczali mu je. Podczas swego pobytu w Krakowie rozdał ponad 2000 własnoręcznie narysowanych i pokolorowanych rycin roślin. Rysunki te zawierały także opisy roślin (np. wysokość, kolor i budowa kwiatów), informacje o siedlisku i o sposobach suszenia. Pozyskał liczne grono współpracowników, do których należeli m.in. późniejsi znani botanicy: Feliks Berdau (1826–1895), Edward Hüchel (1830–1896), Wincenty Jabłoński (1824–1895), Eugeniusz Janota (1823–1878), Antoni Rehman (1840–1917) czy Aleksander Zawadzki (1798–1868), a także prawnik i geolog Alojzy Alth (1819–1886), którzy nadsyłali mu zebrane rośliny, np. E. Hüchel zbierał dla Herbicha rośliny w okolicach Drohobycza i konsultował z nim oznaczenia trudniejszych okazów. Swym współpracownikom nie szczędził dobrych rad, instrukcji, przysyłał własnoręcznie wykonane ryciny roślin, a także dzieła botaniczne, a E. Hücklowi – nawet piękne herbarium. Głównym celem naukowych działań Herbicha było napisanie flory Galicji; służyły temu i wycieczki, i pozyskiwanie zielników, i kontakty z licznymi współpracownikami. Niknące pod koniec życia siły sprawiły, że musiał postarać się o kontynuację swego dzieła. Planował zorganizować towarzystwo zajmujące się badaniem Galicji. W III 1863 przesłał do Towarzystwa Naukowego Krakowskiego projekt Galicyjskiego Towarzystwa Fizjograficznego i jego czasopisma. Podczas prac nad założeniem towarzystwa zmodyfikował swój projekt: badaniami miałyby zająć się komisja utworzona w obrębie Towarzystwa Naukowego Krakowskiego (na wzór Komisji Balneologicznej TNK). TNK zorganizowało Komisję Fizjograficzną i jej czasopismo „Sprawozdanie Komisji Fizjograficznej”, a zasadniczy trzon komisji w pierwszych latach jej istnienia stanowili współpracownicy Herbicha. Ta bardzo zasłużona instytucja prowadziła efektywnie

badania fizjograficzne, w tym botaniczne, od 1865 aż do wybuchu II wojny światowej (została rozwiązana dopiero decyzją Zarządu PAU w dn. 9 VII 1945).

9. DZIAŁALNOŚĆ W INNYCH DZIEDZINACH. Z zawodu był lekarzem wojskowym. Dzięki swym zdolnościom i wytrwałej pracy przeszedł w tej specjalności drogę od felczera przez doktora medycyny aż do lekarza pułkowego. Prowadził również rozległą prywatną praktykę lekarską.

10. WAŻNIEJSZE GODNOŚCI I STANOWISKA W INSTYTUCJACH, TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH I REDAKCJACH. Był członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in.: Gesellschaft der Ärzte in Wien, Gesellschaft der Ärzte in Lemberg [Lwów], Naturforschende Societät der Wetterau (Wetterau'schen Gesellschaft für die gesamte Naturkunde), Physikalischen Gesellschaft in Halle, Physikalischen Gesellschaft in Zürich, Medizinisch-physikalischen Societät in Erlangen, Medizinisch-physikalischen Societät in Jassy, Bayerischen Botanischen Gesellschaft zu Regensburg, Gesellschaft der Naturforschenden des Osterlandes, Zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Galizischen Ackerbau-Gesellschaft zu Lemberg, Vereines für Landeskunde und Landeskultur in der Bucovina, Des Siebenbürgischen Vereines für Naturwissenschaft zu Hermannstadt, Cesarskie Francuskie Towarzystwo Badaczy Przyrody w Cherbouргу, Towarzystwo Naukowe Krakowskie (członek czynny miejscowy od 1862), Komisja Fizjograficzna TNK (członek i organizator 1865).

11. NAJWAŻNIEJSZE WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA. Na jego cześć został nazwany rodzaj: *Herbichia* (Asteraceae) Zawadzki ex Guillemin (1833) i kilka gatunków roślin, m.in.: *Centaurea herbichii* Janka, *Melampyrum herbichii* Wołoszczak, *Potentilla herbichii* Błocki ex Zimmeter, *Rosa herbichii* H. Braun, *Scleranthus herbichii* Reichb., oraz motyl: *Gnorimoschema herbichii* (Nowicki 1864) (Gelechiidae, Lepidoptera). Został odznaczony złotym medalem zasłużonych [brak dokładniejszych danych].

12. INNE INFORMACJE. Ojciec wybrał dla niego zawód lekarza. Zamiłowanie do botaniki obudził w nim wprawny botanik-aptekarz,

F. Winkler, towarzysz jego wycieczek florystycznych z okresu wiedeńskiego w latach 1810–1814. Razem weszli na Schneeberg (2076 m n.p.m., Alpy, na granicy Styrii i Dolnej Austrii), co było ówczesnie wielkim przedsięwzięciem. Po opuszczeniu wojska (1845) nadal mieszkał w Czerniowcach, a w X 1856 przeniósł się na stałe do Krakowa. Podczas tej przeprowadzki uległa zniszczeniu część jego zielnika (ok. 2 tys. arkuszy). W 1857 odwiedził po raz ostatni Wiedeń. Poznał wtedy takich botaników, jak Eduard Fenzl (1808–1879), profesor botaniki i dyrektor Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Wiedeńskiego, Franz Unger (1800–1870), słynny paleobotanik i profesor fizjologii roślin Uniwersytetu Wiedeńskiego, Oskar Kotschy, Siegfried Reissek (1819–1871) i August Neilreich (1803–1871), florysta. Zawiązane wtedy znajomości, szczególnie z tym ostatnim, trwały długo, podtrzymywane korespondencją. Podczas wieloletniego pobytu w Galicji poznał gruntownie jej florę. Najintensywniej zajmował się botaniką podczas pobytu na Bukowinie, zwiedził tam prawie każdą hałę. We IX 1855 zachorował na serce i „na głowę” [brak bliższych informacji o charakterze tej choroby], co było źródłem ogromnych, nasilających się z biegiem lat cierpień. Pomimo swego wykształcenia medycznego nie miał zaufania do farmakologii. Pisywał wiersze (kilka z nich cytuję Mel'nyk w swym artykule), prowadził pamiętnik. Prawy w życiu osobistym, miły i pogodny, był też życzliwy i wrażliwy przy łożu chorego. U ludzi nie tolerował przede wszystkim fałszu i kłamstwa. Jeszcze za życia przekazał swe bogate i cenne notatki profesorowi gimnazjum realnego w Wiedniu – Karolowi Hoelzlowi, a księgozbiór i zielnik roślin bukowińskich – Towarzystwu Zoologiczno-Botanicznemu w Wiedniu. Po śmierci Herbicha większość jego manuskryptów botanicznych znalazła się w rękach Josefa Armina Knappa (1843–1899) w Wiedniu, kilka rękopisów przekazano do biblioteki Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie, a zielnik roślin galicyjskich – zapisany w testamencie – przeszedł w posiadanie Edwarda Hückla (w chwili śmierci Herbicha – nauczyciela w Państwowym Niższym Gimnazjum im. Franciszka Józefa I w Drohobyczu). E. Hüchel

obecał opublikować sprawozdanie na temat tego zielnika, ale dotychczas nie natrafiałem na tę publikację. Znaczniejsze zbiory zielnikowe trafiły do herbariów uniwersytetów w Czerniowcach i we Wrocławiu.

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ. Archiwalne: Archiwum Państwowe w Krakowie (ul. Sienna 16): sygn. 5-246 (Akta zgonu, rok 1865, Parafia Mariacka, s. 21, nr 181); Spis ludności 1857 r. (Kraków, nr domu 625). Publikowane: *Allgemeine Deutsche Biographie*. Leipzig 1880, t. **12**, s. 41; *Biographisches Lexikon der hervorragenden Ärzte aller Zeiten und Völker*. Wyd. II, t. **III**, 1931, s. 176–177; H. Bukowiecki, 1960–1961. Herbich Franciszek (1791–1865). *Polski Słownik Biograficzny* t. **9**: 436–437; J. A. Knapp, 1872. *Die bisher bekannten Pflanzen Galiziens und der Bukowina von [...]* Wien, Wilhelm Braumüller, ss. XXXI + 502; J. A. Knapp, 1900. Franciszek Herbich. [W:] W. Dybowski, Skorowidz do Zielnika Flory Polskiej. *Kosmos* **24**: 112; P. Köhler, 2002. *Botanika w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności. Botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1815–1952)*. Studia i materiały do dziejów Polskiej Akademii Umiejętności, t. 2; S. Kościński, 1888. *Słownik lekarzów polskich [...]*. Warszawa, ss. XVII + 665, cyt. s. 167; M. Mel'nyk. 1925. Dr. Franc Herbich iak doslidnyk flory skhidnoyi Halychyny i Bukovyny. *Zbirnyk Fizyohrafichnoyi Komisiyi (Sammelschrift der physiographischen Kommission)* **1**: 27–41; A. Neilreich, 1865. Fr. Franz Herbich. Sein Leben und sein Wirken. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* **15**: 963–975; *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*. Bd. **2**, 1959, s. 279; Z. Radwańska-Paryska, W. H. Paryski, 1995. *Wielka Encyklopedia Tatrzańska*. Wydawnictwo Górskie, Poronin, ss. 1555, cyt. s. 406–407; *Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana*, t. **27–28**, Warszawa 1901, s. 799.

14. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE. A. Neilreich, 1865. Fr. Franz Herbich. Sein Leben und sein Wirken. *Verhandlungen der k.k.*

zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien **15**: 963–975, zdjęcie z powyższego opracowania jest zamieszczone także w Internecie: http://www.biologiezentrum.at/pdf_frei_remote/VZBG_15_0963-0974.pdf.

Piotr KÖHLER

SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

VIII OGÓLNOPOLSKIE SPOTKANIE NAUKOWE „BIOLOGIA TRAW” (KRAKÓW, 20–21 LISTOPADA 2008)

8th All-Polish Scientific Meeting ‘Grass biology’ (Cracow, Poland, 20–21 November 2008)

To był kolejny, już ósmy, „nasz” listopad. Nasz – to znaczy tych, którzy lubią i chcą rozmawiać o trawach. Spotkanie odbyło się tradycyjnie w Instytucie Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie. Hasłem przewodnim tegorocznego Spotkania, była myśl rzucona pół żartem, pół serio przez Prof. Romanę Czapik na zakończenie siódmej konferencji w 2006 r.: „Niech żyją i kwitną trawy, pierwsze wśród innych roślin”. Jednocześnie w ten sposób została uczczona pamięć o Pani Profesor, uczestniczącej kilku kolejnych Spotkań, która zmarła nagle w lutym 2008 r.

W VIII Spotkaniu uczestniczyło 60 osób z 16 ośrodków naukowych (uniwersytety, uniwersytety rolnicze, akademie pedagogiczne, instytuty PAN) z Białowieży, Bydgoszczy, Katowic, Kielc, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Poznania, Torunia i Wrocławia. Najliczniej reprezentowane były tym razem Kraków, Katowice i Wrocław. Niezmiennie cieszyła organizatorów obecność osób, które zdecydowały się przyjechać na Spotkanie po raz pierwszy. Z przyjemnością trzeba powiedzieć, że nie zawiedli profesorowie Tadeusz Korniak